

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců Mgr. Jana Kašpara a Mgr. Kamila Tojnera v právní věci žalobce: **Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, se sídlem Cejl 48/50, Brno, IČ 67010041, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, **za účasti:** Ředitelství silnic a dálnic ČR, se sídlem Na Pankráci 546/56, Praha 4, IČ 65993390, zast. JUDr. Jiřím Hartmannem, advokátem se sídlem Sokolovská 49, Praha 8, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12.7.2010, č.j. 45225/ENV/10 1093/530/10 a proti Stanovisku EIA ze dne 15.11.1996, č.j. 400/3144/1618/OPVŽP/96 e. o.,

t a k t o :

- I. Žaloba proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 12.7.2010, č.j. 45225/ENV/10 1093/530/10, se zamítá.**
- II. Žaloba proti Stanovisku EIA ze dne 15.11.1996, č.j. 400/3144/1618/OPVŽP/96 e.o. se odmítá.**
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- IV. Osoba na řízení zúčastněná nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 12.7.2010, č.j. 45225/ENV/10 1093/530/10, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Správy Chráněné krajinné oblasti České středohoří (dále jen SCHKO ČS) ze dne 9.3.2010, sp. zn. SR/0054/CS/09, kterým byla udělena výjimka dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) ze základních podmínek ochrany a ze zákazů uvedených v § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 a 2 zákona, a to za I. za účelem zásahu do biotopu silně ohrožených a kriticky ohrožených druhů živočichů (zmije obecná, mlok skvrnitý, ještěrka obecná, slepýš křehký, užovka hladká), a za II. za účelem pěstování druhu jeřáb český, stavbou „Dálnice D8, stavba 0805 Lovosice-

Řehlovice“ (dále jen „Dálnice D8 0805“). Výjimka se vztahuje na úsek stavby: Sad pod Lovošem (km 50,5 – 51,75); údolí u Chotiměři (km 54,0 – 54,5); údolí u Radejčína (km 58,5 – 59,0; překlenutí Záhořského potoka (km 60,7 – 61,2); překlenutí Žimského potoka (km 62,7 – 63,0) na území Chráněné krajinné oblasti České středohoří (dále jen „CHKO ČS“). Kromě zrušení uvedeného rozhodnutí žalovaného ze dne 12.7.2010 a rozhodnutí SCHKO ČS ze dne 9.3.2010 žalobce v petitu žaloby navrhuje, aby soud zrušil rovněž Stanovisko EIA ze dne 15.11.1996, č.j. 400/3144/1618/OPVŽP/96 e. o. (dále jen „stanovisko EIA“).

Žalobce v podané žalobě nejprve shrnul skutkový stav. K podmínkám přípustnosti žaloby a ke svojí žalobní legitimaci uvádí, že je organizační jednotkou s vlastní právní subjektivitou občanského sdružení Děti Země, vzniklého a registrovaného podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů a z jeho stanov mj. vyplývá, že jeho hlavním posláním je ochrana přírody a krajiny. Dále odkazuje na Úmluvu o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (dále jen „Aarhuská úmluva“) a směrnicí č. 85/337/ES ve znění směrnice č. 2003/35/ES (dále jen „směrnice“) a je přesvědčen, že podle těchto naplňuje znaky pojmu „dotčená veřejnost“ a že tyto ve spojení s § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zakládají jeho žalobní legitimaci po stránce hmotné i procesní a dle § 65 odst. 2 s. ř. s. tvrdí, že byl postupem žalovaného dotčen takovým způsobem, že porušení procesních předpisů mohlo způsobit nezákonnost rozhodnutí. Odkazuje na rozsudky NSS ze dne 25.2.2010, č.j. 6 As 37/2008-221 a ze dne 3.6.2010, č.j. 9 As 52/2009-124.

V žalobních bodech (III.žaloby) žalobce poukazuje na zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní infrastruktury a sděluje, že soudy dosud zrušily všechna správní rozhodnutí, která byla povinnými podklady pro vydání stavebních povolení a překládá jejich přehled. Dále cituje důvody zrušení předchozího rozhodnutí žalovaného ze dne 14.2.2006 vydaného v této věci k povolení výjimky k zásahu do biotopů zvláště chráněných druhů a organismů, a to z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12.1.2009, č.j. 7 Ca 99/2006-65, jímž bylo uvedené rozhodnutí ministra životního prostředí i rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 5.3.2003 zrušeno a věc vrácena k novému projednání a rozhodnutí.

K otázce nezákonnosti posouzení vlivů dálnice „Dálnice D8 0805“ na životní prostředí žalobce uvádí, že toto posouzení podléhá zákonu č. 100/2011 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na ŽP“) a stanovisko EIA je pak nezbytným podkladem pro vydání žalovaného rozhodnutí. V této souvislosti odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30.3.2010, č.j. 5 A 48/2010-108 a rozsudek NSS ze dne 19.1.2009, č.j. 1 As 91/2009-83. Stanovisko EIA sice není samostatně soudně přezkoumatelné, nicméně lze je přezkoumat v rámci žaloby proti „konečnému rozhodnutí“.

Žalobce dále uvádí důvody, v nichž spatřuje nezákonnost procesu EIA s tím, že v roce 2004 tzv.krajinářské vyhodnocení, které vybralo jeden ze tří koridorů. Tento proces byl zakončen stanoviskem Ministerstva životního prostředí (dále jen „MŽP“) č.j. OÚV/139/95 ze dne 20.4.1995 (dále jen „stanovisko SEA“), které však je dle mínění žalobce nezákonné a nicotné z důvodů:

- a) bylo vydáno jen ke „Studii Dálnice D8, stavba 0805 Lovosice-Řehlovice“, ne k žádné koncepci dle § 14 odst. 1 zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů rozvojových koncepcí na životní prostředí a nebylo ani schvalováno na úrovni ústředních orgánů státní správy. Stanovisko SEA navíc samo o

sobě tvrdí, že bylo vydáno jen jako podklad k žádosti o výjimku ze zákazu stavět dálnici CHKO a MŽP teda nemělo kompetenci vydat toto stanovisko a správně mělo být všech 7 variant posouzeno v procesu EIA, k čemuž nedošlo

- b) ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 244/1992 Sb. vyžadovalo veřejné projednání koncepce a nejméně 60 dnů před tímto projednáním zveřejnění této koncepce předkladatelem a ten pak měl poslat návrh koncepce na MŽP k vydání stanoviska. V tomto případě MŽP nemá ve svém spise doklady o tom, že by návrh odborné studie byl zveřejněn 60 dnů před veřejným projednáním, ze zápisu z pracovního jednání ze dne 29.11.1994 na býv. Okresním úřadu v Litoměřicích je navíc zřejmé, že MŽP ani nezjišťovalo, zda veřejnost podala nějaké připomínky a zda byly zohledněny, tudíž nevycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci.

Z uvedeného žalobce vyvozuje, že MŽP důsledně nevyžadovalo po Ředitelství silnic a dálnic (dále jen „ŘSD“) informovat veřejnost o jednání (neexistuje žádný doklad o zveřejnění oznámení), umožnit veřejnosti seznámit se s obsahem návrhu odborné studie variant Dálnice D8 0805 z listopadu 1994 (neexistuje doklad s údaji pro veřejnost), vyjádřit se k obsahu této studie (žádný doklad o tom, kde bylo možné ji získat) a následně zohlednit připomínky veřejnosti (opět žádný doklad o případných připomínkách veřejnosti a jak s nimi bylo naloženo).

Dále v této souvislosti poukazuje na formulace v žádosti ŘSD ze dne 16.5.1995, zn. 9686/95-31 a ve „Vnitřním sdělení pro JUDr. D. Římanovou NM-ŘS 400“ ze dne 4.5.1999, z něhož vyvozuje, že MŽP vědělo o nezákonnostech při procesu SEA kterých se dopustilo a rozhodlo se v nich pokračovat a výjimku ze zákazů stavět dálnice v CHKO povolit, tudíž tak nechránit právo veřejnosti (i žalobce). Žalobce se domnívá, že podkladem pro samotné stanovisko SEA ze dne 20.4.1995 byla pouze vyjádření státní správy a samosprávy a vybraných institucí, že šlo vlastně jen o pracovní jednání mezi úředníky na základě pozvánky, nikoliv o veřejné jednání na základě oznámení na úředních deskách příslušných obcí a MŽP. To vše ještě podtrhuje kontrolou NKÚ o účelném vynakládání státních prostředků na MŽP.

Žalobce poukazuje na v roce 1996 zveřejněnou dokumentaci EIA, již pouze se 2 variantami Dálnice D8 0805 podle stanoviska SEA, když žádné jiné varianty už nebyly uvedeny a připomínky veřejnosti požadující jejich posouzení nebyly řešeny. Tím bylo zasaženo do práva žalobce seznámit se s návrhem koncepce vedení Dálnice D8 0805 a vyjádřit se k němu, rovněž do práva vědět, jak se s připomínkami veřejnosti předkladatel koncepce vyrovnal, rovněž do práva žalobce na příznivé životní prostředí (proces výběru koridoru neproběhl v souladu se zákonem č. 244/1992 Sb.). Odborem posuzování vlivů na životní prostředí MŽP vydané souhlasné stanovisko na povrchovou trasu Dálnice D8 0805 pak je v rozporu s tímto zákonem, neboť navázalo na již nezákonný proces výběru koridoru (tzv. procesem SEA). Chybělo objektivní porovnání s jinými zkoumanými (známými) variantami koridoru. V těchto souvislostech zmiňuje odpověď SCHKO ČS ze dne 3.10.1996, č.j. 2906/XII-8/96-Ký, „Zprávu o průběhu šetření ve věci podnětu občanského sdružení Děti Země, týkající se průchodu Dálnice D8 CHKO ČS“ veřejného ochránce práv a dále pak to, že stanoviska EIA jsou povinným podkladem pro všechna navazující rozhodnutí a úzce souvisí s procesem SEA dokládá rozsudky NSS ze dne 19.1.2009, č.j. 1 As 91/2009-83 a ze dne 20.5.2009, č.j. 1 As 111/2008-63. Dovojuje, že jelikož stanovisko EIA ze dne 15.11.1996 navazuje na shora popsané nezákonnosti při posuzování vlivů jednotlivých variant koridorů Dálnice D8 0805 (tzn. stanovisko SEA), je toto stanovisko EIA nezákonné a na podporu svých tvrzení krom samotného stanoviska EIA cituje ještě z „Protokolu o výsledku veřejného

projednání obsahu posudku podle ustanovení § 10 zákona č. 244/92 Sb. a §§ 11-14 vyhlášky č. 499/92 záměru 'Dálnice D8, úsek 0805 Lovosice – Řehlovice'“.

Žalobce upozorňuje, že po veřejném projednání dne 27.8.1996 v Lovosicích (za účasti žalobce) a ještě před vydáním souhlasného stanoviska EIA podal dne 9.9.1996 k Ministru životního prostředí Jiřímu Skalickému stížnost na způsob vedení veřejného projednávání, v níž vytýkal celou řadu porušení procesních (a hmotných) práv i zákona č. 244/1992 Sb., z čehož je zřejmé, že žalobce již v procesu EIA aktivně namítal porušení svého zákonného práva na vyhodnocení předložené varianty z hlediska vlivu na životní prostředí, avšak toto bylo odmítnuto s odůvodněním, že ho nelze provést, neboť by to bylo v rozporu se stanoviskem SEA a tento názor pak potvrdil i náměstek ministra životního prostředí ve svém dopise ze dne 10.10.1996 – stanovisko SEA bylo pro proces EIA závazné, přestože nebylo vydáno podle zákona, tj. za účasti veřejnosti. Navíc namítal i jeho vady, neboť na jeho námítky (veřejnosti) nikdo patřičně nereagoval. Upozorňuje, že na stanovisko EIA vydané podle zákona č. 244/1992 Sb. je třeba pohlížet jako na vydané podle zákona č. 100/2001 Sb., neboť obě mají stejnou funkci, důkazem čehož je rozsudek NSS ze dne 19.1.2010, č.j. 91/2009-83.

Žalobce následně cituje ze svého odvolání ze dne 15.4.2010, dodává, že SCHKO ČS ve svém prvostupňovém rozhodnutí ignorovala všechny tam uvedená podání žalobce, přičemž bylo její povinností se všemi zabývat a ani žalovaný se s touto námitkou v odvolání žalobce řádně nevypořádal, takže oba svá rozhodnutí zatížili závažnou procesní vadou. Žalobce pokračuje vyličením vývoje správního řízení od roku 2003, zmiňuje dva posudky – od České inspekce životního prostředí (ČIŽP) a od agentury Ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR) s důrazem na jejich reakci na námitku žalobce týkající se nejednoznačnosti, kdy má dojít a na jakých místech ke skrývce zeminy s ohledem na výskyt zvláště chráněných druhů živočichů; zmiňuje změnu Ministra životního prostředí ČR ve svém rozhodnutí ze dne 14.2.2006, č.j. 800/M/06, 10303/ENV/6 i rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 12.1.2009, č.j. 7 Ca 99/2006-65, kterým bylo zrušeno jak rozhodnutí MŽP ze dne 5.3.2003, tak i zmiňované rozhodnutí Ministra ŽP.

Nové řízení u SCHKO ČS pak proběhlo pro stejných 5 kriticky a silně ohrožených druhů živočichů, ale už pouze na třech místech dle jejich výskytu /ostatní byla zničena/. Žalobce ve svých námitkách opakovaně požadoval, aby bylo přihlédnuto ke všem jeho předchozím podáním a obsahu předchozího spisu, což se však nestalo, protože by jinak SCHKO ČS i žalovaný museli zjistit, že ve spise jsou dva protichůdné posudky o termínu provádění skrývkových prací (viz nepřímě v rozsudku MS v Praze ze dne 5.4.2005, č.j. 8 Ca 91/2004-40). Termín zahájení a ukončení terénních, tedy správně načasování skrývkových prací má totiž zásadní vliv na intenzitu zásahu do populací 5 zvláště chráněných druhů živočichů. SCHKO ČS ani žalovaný se však přezkoumatelným způsobem nevyjádřili a není tak zřejmé, proč žadateli neuložili přesný termín. Prvostupňové i žalované rozhodnutí jsou tak nepřezkoumatelná a měla by být zrušena, neboť byla vydána v rozporu s § 3, § 50 odst. 4 a zejména § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu.

Opakovaně ve svých námitkách pak žalobce upozornil, že stanovisko EIA ze dne 12.10.2009 je povinným podkladem pro všechna navazující správní řízení, takže musí být vloženo do spisu a z uložených podmínek vybrány jen ty, které se vztahují k předmětnému řízení o výjimce a tyto zpracovat do rozhodnutí. Dle žalobce stanovisko EIA obsahuje nejméně 2 relevantní podmínky, a sice č. A33 (pro fázi přípravy) a č. B2 (pro fázi výstavby). SCHKO ČS tvrdí, že stanovisko EIA není povinným podkladem, žalovaný se k námitce žalobce o povinnosti mít toto ve spise přezkoumatelným způsobem vůbec nevyjádřil, jen

podotkl, že podmínka č. A33 byla SCHKO ČS zahrnuta, nikoliv však, proč zbývající nebyla. Obě rozhodnutí (žalované i prvostupňové) jsou dle žalobce tedy vydána bez povinného podkladu a taktéž bez doložení, jaké podmínky byly z něho převzaty a proč a které nikoliv a proč. Na podporu svého právního výkladu odkazuje na rozsudek NSS ze dne 19.1.2010, č.j. 1 As 91/2009-83. Žalovaný i SCHKO ČS tedy jednali v rozporu s § 10 odst. 4 zákona č. 100/2001 Sb., když do žalovaného rozhodnutí relevantní podmínky stanoviska EIA nezahrnuli a ani neuvedli, proč tak neučinili. Oba tak rozhodovali nepřezkoumatelným způsobem v rozporu s § 68 odst. 3 s. ř. s., neboť upřeli žalobci právo na zákonné, řádné a pečlivé odůvodnění. Žalovaný tím také porušil žalobcovo právo dle § 70 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. účinným způsobem zastupovat veřejnost při ochraně přírody a krajiny.

Žalobce ve svém odvolání ze dne 15.4.2010 uvedl, že pět ze sedmi uložených podmínek jsou nejasné, správně nevymahatelná a především nelze řádně zkontrolovat jejich věcné i časové plnění. Jde o:

- podmínku č. 1 – žadatel zajistí před skryvkovými pracemi (kdy mají probíhat?) transfer zjištěných živočichů (mimo mloka?) na náhradní stanoviště nejméně 500 metrů od dálnice (na jaká?),
- podmínka č. 2 – žadatel zajistí náhradní letní a zimní stanoviště plazů dále od dálnice (kam?),
- podmínka č. 3 – žadatel zajistí vhodnými opatřeními (jakými konkrétními?) zamezení průniku plazů na provozovanou dálnici, včetně výsadby vhodných neatraktivních porostů (jakých? jaké druhy keřů? v jaké hustotě?),
- podmínka č. 4 – žadatel zajistí vhodnými opatřeními (jakými?) podle požadavků ekologického dozoru čistotu vodního toku v Uhelné strouze před splachy ze stavby dálnice (určit přesné nastavení organizace výstavby, nikoliv ho nechat vyplýnout z konkrétní situace na stavbě, jak uvádí žalovaný),
- podmínka č. 6 – žadatel zajistí vypěstování 100 ks jeřábu českého (vegetativně či generativně) a jejich vysazení na k. ú. Prackovice nad Labem (kde, na jakých pozemcích přesně?) mimo těleso dálnice do doby zprovoznění stavby, přičemž materiál bude získán z horní hrany lomu Prackovice,

S přesným odůvodněním žalobce odkazuje na svoje shora zmiňované odvolání ze dne 15.4.2010 a uvádí dle svého mínění jen ty nejdůležitější důvody, proč těchto pět podmínek není žadateli správně uloženo.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě, doručeném Městskému soudu v Praze dne 9.11.2010, uvedl, že v dané věci SCHKO ČS vydala jako příslušný orgán státní správy ochrany přírody a krajiny na základě žádosti Ředitelství silnic a dálnic ČR rozhodnutí pod č.j. SR/0054/CS/09 ze dne 9.3.2010, kterým povolila výjimku dle § 56 odst. 1 a odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. ze základních podmínek ochrany a ze zákazů uvedených § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 a odst. 2 zákona, vyžádanou v souvislosti s realizací výstavby Dálnice D8 0805.

K žalobní legitimaci žalobce uvádí, že dle jeho názoru žalobce podle § 65 odst. 1 s. ř. s. není k podání žaloby legitimován. O jeho právech a povinnostech nebylo v probíhajícím správním řízení jednáno a napadeným rozhodnutím nebyla určena žádná jeho práva či povinnosti. Na druhé straně však nezpochybňuje jeho legitimaci k podání žaloby na základě ustanovení § 65 odst. 2 s. ř. s.

K žalobním důvodům podotýká, že všechny žalobce již uvedl v rámci správního řízení, správní orgány se jimi zabývaly a vypořádaly se s nimi, na což v plném rozsahu

odkazuje. Žalovaný se ve svém novém rozhodnutí ve věci řídil rozsudkem Městského soudu v Praze, že při vydání rozhodnutí měly být zahrnuty požadavky uvedené ve stanovisku EIA, nebo uvedeny důvody, pro které tak nebylo učiněno a tyto skutečnosti doplnil, považoval však za nadbytečné vypořádávat samostatně plnění jednotlivých podmínek, když v procesu přípravy stavby byly všechny uvedené ve stanovisku EIA a ty mající vztah k ochraně přírody akceptovány nebo vysvětleno, proč tomu tak není. Dle žalovaného je naprosto zřejmé, kdo je účastníkem řízení a k další námitce o tom, že si neopatřil podklady o „hospodářských, sociálních a kulturních potřebách obyvatel...“ a nenechal k nim účastníky vyjádřit sděluje, že tato má podle něj charakter obstrukčního jednání, navíc když zohlednění „hospodářských, sociálních a kulturních potřeb...“ je pouze interpretační pravidlo a žalobce ani neprokazuje žádný rozpor s tímto pravidlem. Žalovaný se domnívá, že urychlená realizace dokončení stavby dálnice bude mít pro obyvatelstvo dotčených obcí jednoznačně kladný vliv.

Ve vyjádření k žalobnímu důvodu – stanovisko EIA – opakuje, že požadavek soudu byl splněn a správní orgán se s tímto stanoviskem vypořádal. Co se žalobcem uváděných písemností týká, jsou všechny součástí původního spisu vedeného ještě MŽP. Poukazuje na omezenou možnost použití původního spisu do nového řízení, s tím, že tento má především dokumentační povahu. Žalovaný taktéž odmítá a odůvodňuje tvrzené nevypořádání se s podáním žalobce z původního řízení, podotýká, že v žalovaném řízení byl zohledněn aktuální stav rozestavěnosti Dálnice D 0805.

Pokud se týká podmínky č. B2 ze stanoviska EIA, jejíž údajná absence v prvoinstančním je předmětem žaloby, má žalovaný za to, že je splněna podmínkami č. 1 a 2 a částečně také 3 a 4 rozhodnutím orgánu první instance. Podmínka ve stanovisku EIA je mimořádně obecná, kdežto v žalovaném řízení se povoluje výjimka ze zákazu u některých zvláště chráněných organismů, výjimku B2 lze s ohledem na charakter řízení tedy převzít pouze v odpovídajícím rozsahu. Ani termín „záchranného biologického průzkumu“ pak dle žalovaného není obsahově jednoznačný a i tady se velmi obecně formulovaný požadavek promítá do konkrétních postupů a opatření. Podmínku č. A33 má pak za splněnou již v rámci samotného řízení o výjimce.

Závěrem se žalovaný ještě vyjadřuje k jednotlivým podmínkám, které jsou dle žalobce nejasné, vesměs s odkazem na odůvodnění odvolání, když v žalobě není v podstatě nic nového.

Ředitelství silnic a dálnic ČR se rozhodlo uplatňovat práva osoby zúčastněné (dále jen „ZO“). Ve svém vyjádření k žalobě shrnuje, v čem žalobce spatřuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. K žalobní legitimaci žalobce se ŘSD domnívá, že tento může být aktivně legitimován pouze na základě § 65 odst. 2 s. ř. s. a na podporu svého tvrzení příkladmo odkazuje na rozsudek NSS ze dne 29.7.2004, č.j. 7 A 139/2001-67 a ÚS ze dne 6.1.1998, sp. zn. I. ÚS 282/97. Rovněž nesouhlasí s tím, že by v posuzovaném případě bylo možno aplikovat Aarhuskou úmluvu nebo směrnici č. 85/337/EHS, o což se snaží žalobce a stejný závěr je podle něj nutné učinit i ve vztahu k čl. 10a směrnice č. 85/337/ESH, což opírá o další judikaturu NSS. ŘSD se shoduje s odůvodněním MS v Praze ze dne 29.9.2010, č.j. 10 A 211/2010-66 v tom, že žalobce je aktivně legitimován k podání žaloby pouze na základě § 65 odst. 2 s. ř. s., avšak nesouhlasí s tím, že by mezi jeho procesní práva náleželo i právo, aby se správní orgán věcně vypořádal s jím uplatněnými námitkami v řízení, což dle jeho názoru podpořil i NSS v rozsudcích ze dne 31.1.2006, č.j. 5 As 53/2004-96 a 6.1.2005, č.j. 3 As 22/2004, z nichž cituje a dovozuje závěry za pomoci kterých polemizuje s rozhodnutím

Městského soudu v Praze. ŘSD souhlasí, že výklad procesních práv žalobce nemůže být čistě formální, toto však nelze zaměňovat s tím, že by občanské sdružení mělo mít právo na věcné správné vypořádání podaných námitek a opět poukazuje na judikaturu NSS (usnesení ze dne 23.3.2005, č.j. 6 A 25/2002-42 a rozsudek ze dne 4.2.2010, č.j. 7 As 2/2009-80). Podle jeho přesvědčení se jak SCHKO ČS, tak žalovaný námitkami věcně zabývali, a tak nelze vypořádání námitek žalobce označit za formální a nemůže tak obstát názor, podle kterého mezi procesní práva žalobce patří i právo, aby se správní orgán věcně správně (v souladu se zákonem, tj. hmotnou úpravou) vypořádal s žalobcem uplatněnými námitkami v řízení.

Zúčastněná osoba dále polemizuje s názorem žalobce, že jakákoliv nezákonnost v minulosti při vydávání správního dokumentu vede k nezákonnosti všech v budoucnu vydaných rozhodnutí. Poukazuje, že takový výklad by žalobci vyhovoval, neboť se snaží maximálně oddálit dokončení výstavby Dálnice D8, což dokládá dalšími žalobami u MS v Praze. Uvádí rozdíl mezi řetězením a subsumpcí správních aktů a obojí opět dokládá rozhodnutím NSS (usnesení ze dne 21.10.2008, č.j. 8 As 47/2005-86).

Co se vytýkané nezákonnosti posouzení vlivů Dálnice D8 0805 na životní prostředí týká, žalobce dle ZO sice napadá zákonnost stanoviska EIA, vytýká mu však nedostatky v řízení SEA. Podle přesvědčení ŘSD tento žalobní důvod nemůže vůbec obstát, neboť společně nastaly tři skutečnosti, postačující pro nevyhovění prvního žalobního bodu:

a) žalobce v době posouzení vlivů dálnice na životní prostředí neexistoval, nemohlo tedy dojít ke zkrácení jeho procesních práv - přičemž dle ŘSD žalobcem uváděný předchůdce - sekce Za ekologicky čistou dopravu nevznikla v roce 1994, navíc nástupnictví nevyplyvá ze zřizovací listiny a žádný zákon nestanoví, že by zkrácení práva Za ekologicky čistou dopravu v řízení SEA přešlo na právního nástupce (s odkazem na obsah spisu pod sp. zn. 6 Ca 7/2008).

b) napadené rozhodnutí není z hlediska subsumpce správních aktů navazujícím a pro přezkoumání zákonnosti soudem „konečným“ rozhodnutím – stanovisko SEA a stanovisko EIA nebyly stanovisky zpracovanými na základě požadavků zákona č. 244/1992 Sb. pro napadené rozhodnutí a toto nebylo na stanoviska navazujícím „konečným“ rozhodnutím, což dokládá shrnutím a vysvětlením vzniku obou stanovisek.

c) právně relevantním posouzením vlivů koncepce na životní prostředí bylo stanovisko SEA zpracované pro územní plán vyššího územního celku.

Žalobcem uváděné dva důvody nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí v chybějícím (věrohodném, pečlivém a přezkoumatelném) odůvodnění, proč byly zamítnuty všechny jeho námitky a neodůvodnění neuložení přesného termínu k provedení skryvkových prací pak ŘSD považuje za neopodstatněné. Jednalo se námitky žalobce z období 2002 a 2005 a dle mínění ŘSD

- nejsou tvrzení žalobce dostatečně určitá - žalobce neuvedl, jaké konkrétní námitky nebyly vypořádány, učinil pouze paušální odkaz na své dřívější jednání – viz judikatura NSS v rozsudku ze dne 22.1.2007, č.j. 8 Afs 55/2005-74 a rozsudek NS ze dne 29.4.2010, sp. zn.29 Cdo 4405/2005.
- není splněna podmínka subsidiarity soudního přezkumu, neboť v podaném odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí žádné námitky nekonkretizoval ani mu nevytknul, že je nepřezkoumatelné pro absenci důvodů zamítnutí podání žalobce (rozsudky NSS ze dne 27.9.2007, č.j. 5 As 66/2006-100 a ze dne 26.8.2008, č.j. 7 Afs 54/2007-62).
- po vrácení věci MS v Praze došlo ke změně předmětu řízení, tudíž se původní námitky po obsahové stránce staly bezpředmětnými a i kdyby bylo možné dospět k závěru, že námitky nebyly dostatečně vypořádány, nejednalo by se o podstatnou vadu řízení.

Žalobce pak dle ZO sice přehledně popisuje dřívější průběh řízení, do něhož zařazuje i svou námitku k termínu provedení skrývkových prací, ovšem když pak vytýká prvoinstančnímu orgánu nevypořádání námitky ze dne 7.4. 2003, resp. 27.6.2003, přehlíží, že se jednalo o námitku adresovanou odvolacímu orgánu v řízení o rozkladu.

ŘSD nepovažuje za důvodný ani žalobní bod týkající se neuvedení, proč nejsou podmínky žalobcem označené jako č. A33 a č. B2 do rozhodnutí zahrnuty, a nezahrnutí stanoviska EIA do správního spisu, neboť

- žalobce v odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí namítal pouze absenci EIA mezi podklady ve spisu, nikoliv v odůvodnění nezařazení těchto podmínek do správního rozhodnutí
- relevantní byla pouze podmínka č. A33, která vyžaduje provedení záchranného biologického výzkumu ve fázi přípravy a byla zahrnuta do správního rozhodnutí. ŘSD se neztotožňuje s žalobcem v názoru, že v předmětném řízení byly využitelné dvě podmínky, tedy i č. B2, která se vztahuje až k etapě výstavby.
- absence stanoviska EIA ve spisu nepředstavuje porušení procesního práva žalobce, neboť jejím nezařazením do spisu žalobce nebyl zkrácen na svém právu seznámit se s podklady rozhodnutí, včetně tohoto stanoviska.

K 5 uloženým, dle žalobce ne zcela přesvědčivým, resp. jasným, správně vymahatelným a kontrolovatelným podmínkám ŘSD uvádí, že podle jeho názoru žalobce vytýká napadenému rozhodnutí věcnou vadnost, nikoliv zkrácení procesních práv, tudíž že žalobce překračuje své žalobní legitimace. Byť pro úplnost uvádí, že s tvrzením žalobce o nejasnosti, nevymahatelnosti a nekontrolovatelnosti 5 uložených podmínek nesouhlasí, ještě se blíže zamýšlí nad jednotlivými podmínkami a polemizuje v nich s tvrzeními žalobce.

Ze všech těchto důvodů má ŘSD za to, že podaná žaloba není důvodná.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s.ř.s.). O žalobě rozhodl rozsudkem bez jednání za souhlasu účastníků řízení dle § 51 s.ř.s.

O námitkách uvážil takto:

Žalobce se žalobou domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 12.7.2010 a zrušení rozhodnutí orgánu I. stupně Správy CHKO České Středohoří ze dne 9.3.2010 a současně dle § 75 odst. 2 s.ř.s. žádá, aby soud přezkoumal zákonnost stanoviska MŽP o hodnocení vlivu na životní prostředí ze dne 15.11. 1996 č.j. 400/3144/1618/OPVŽP c.o. (dále jen „stanovisko EIA“).

Soud předně musí zdůraznit, že předmětem přezkumu soudu je nyní v pořadí druhé vydané rozhodnutí ve věci povolení výjimky dle § 56 zákona k zásahu do biotopu konkrétních 5 kriticky a silně ohrožených druhů živočichů, když předchozí rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 14.2.2006 a rozhodnutí v prvním stupni, vydané podle tehdy platné právní úpravy Ministerstvem životního prostředí dne 5.3.2003, byla zrušena rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 12.1.2009 č.j. 7Ca 99/2006-65. Tímto rozsudkem (který nebyl napaden kasační stížností) byly oba správní orgány vázány v následně probíhajícím řízení.

I. Ohledně námitek týkajících se nezákonnosti procesu EIA, resp. nezákonnosti procesu SEA, který mu předcházel, které žalobce do nyní podané žaloby opakovaně zavzal je nutno poukázat na to, že již v rozsudku předchozím č.j. 7Ca 99/2006-65 (str. 4) nebyly tyto námitky shledány příhodnými v tom smyslu, že by stanovisko EIA/popř. SEA/ bylo podmínkou pro udělení výjimky dle § 56 zákona a soud uzavřel, že vady procesu posouzení vlivů na životní prostředí dle zákona č. 244/1992Sb. nelze úspěšně namítat v řízení dle zákona (rozuměno zákona č. 114/1992 Sb.), ale až v rámci přezkumu rozhodnutí vydaného v územním nebo stavebním řízení. K tomu bylo současně odkázáno již v tomto rozsudku na judikaturu Nejvyššího správního soudu.

Soud k nyní projednávané žalobě proto žalobní námitky proti nezákonnosti procesu EIA, potažmo předcházejícího procesu SEA musí odmítnout. Soud musí poukázat na to, že identické námitky žalobce uplatnil mj. i v žalobě vedené u zdejšího soudu pod sp.zn. 10A 155/2010, kde napadal nezákonnost rozhodnutí vydaného podle ust. § 12 a § 44 zákona. Městský soud v Praze v rozsudku vydaném v uvedené věci pod sp.zn. 10A 155/2010 jednoznačně uvedl, že „Stanovisko EIA je podkladem předně k územnímu rozhodnutí. Vyslovil-li Nejvyšší správní soud v této věci, že mají být podmínky stanoviska EIA promítnuty do rozhodnutí vydaného dle § 12 a § 44 zákona 114/1992. v rozsahu předmětu tohoto řízení, stalo se tak z důvodů, aby informace (a podmínky tohoto stanoviska EIA, které není závazným podkladem pro stavební úřad) byly zohledněny, pokud jde o vliv stavby na krajinný ráz příp. zvláště chráněné území, orgánem specializovaným, jehož předmětem v řízení o vydání souhlasu se stavbou, je právě posuzování těchto otázek. To však neznamená, že k žalobě v tomto řízení vedeném proti rozhodnutí žalovaného, které je souhlasem k povolení stavby, je soud nadán přezkoumávat zákonnost postupu při vydávání stanoviska EIA, které primárně je podkladem pro územní řízení.

Žalobci (a vzhledem k provázanosti postupů stran povolení stavby dálnice D8 soud předpokládá, že i ostatním účastníkům tohoto řízení) je znám rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2011 čj. 1As 6/2011-347, který se týkal stavebního povolení pro stavbu „Dálnice D8, stavba 0805 Lovosice –Řehlovice,část D-most Dobkovičky“. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku řešil otázku prakticky totožnou, neboť se týkala téhož stanoviska EIA a téže stavby (byť již stavebního povolení). Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku uvedl v bodě VI.B. odůvodnění k námitkám proti procesu SEA a EIA(body 67-72),mj., že

„ [68] Nejvyšší správní soud se v první řadě zaměřil na posouzení otázky, zda uvedené námitky proti procesu SEA a stanovisku EIA je možné uplatnit ve stavebním řízení. Vyšel přitom z § 114 odst. 2 stavebního zákona, dle něhož se nepřiblíží k námitkám účastníků řízení, které byly nebo mohly být uplatněny v územním řízení. Shodnou normu obsahoval v § 61 odst. 1 i starý stavební zákon (z početné judikatury k aplikaci tohoto ustanovení viz např. rozsudek NSS ze dne 13. 6. 2007, čj. 5 As 73/2006 – 121, nebo rozsudek ze dne 22. 5. 2008, čj. 1 As 21/2008 – 81 ve věci Okresní soud Karlovy Vary).

[69] Argumentaci stěžovatele uplatněnou v kasační stížnosti lze pro lepší pochopení shrnout následovně. Výběr konkrétního koridoru dálnice D 8 v úseku Lovosice – Řehlovice z variant, které přicházely v úvahu, byl učiněn na základě posouzení vlivů dopravní studie na životní prostředí. Jeho výstupem bylo stanovisko SEA, které doporučilo sledovat koridor C (skládající se z varianty C1 a C2) a upustit od ostatních variant. Stěžovatel ovšem namítá, že v průběhu tohoto procesu neproběhlo veřejné projednání, které mělo být dle zákona č. 244/1992 Sb. jeho obligatorní součástí. Následně byl zpracován a vydán územní plán vyššího územního celku –

okres Litoměřice, v němž byla trasa dálnice D 8 zachycena v souladu se stanoviskem SEA vydanému k dopravní studii. Poté bylo provedeno posouzení vlivů záměru (dálnice D 8) na životní prostředí (proces EIA), který opět vycházel pouze z již vybraného koridoru. Posouzení ostatních variant v tomto procesu bylo odmítnuto s odkazem na shora uvedené stanovisko SEA. Stěžovatel má zato, že v procesu SEA byla porušena jeho práva, neboť neproběhlo veřejné projednání dopravní studie, jehož by se mohl účastnit. Výstup tohoto procesu (stanovisko SEA) je nezákonný. Jelikož stanovisko SEA bylo podkladem pro proces EIA, jehož výstupem je stanovisko EIA, je i toto stanovisko stiženo nezákonností, neboť se jedná o plod z otráveného stromu. Tento soubor dílčích námitek tedy ve svém souhrnu zpochybňuje výběr konkrétní trasy dálnice D8.

[70] Nejvyšší správní soud je ve shodě s městským soudem toho názoru, že uvedenou námitku bylo třeba uplatnit již v územním řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 2. 2004, čj. 5 A 137/2000 – 37, publ. pod č. 640/2005 Sb. NSS, nebo rozsudek NSS ze dne 22. 7. 2010, čj. 8 As 2/2010 – 97 ve věci Společnosti ochránců životního prostředí). Stanovisko EIA je v první řadě podkladem pro územní řízení, v něm se také rozhoduje o umístění stavby na přesně určené pozemky (§ 4 odst. 1 písm. č. vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona, shodně § 9 odst. 1 vyhlášky č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření). Otázka, které se týká námitka stěžovatele (tj. stanovení konkrétní trasy dálnice D 8), byla předmětem územního řízení. Její posouzení ze strany správních orgánů mohlo být přezkoumáno soudem pouze v souvislosti s žalobou proti územnímu rozhodnutí. Přesně tímto způsobem ostatně stěžovatel postupoval, uplatnil tytéž námitky proti procesu SEA a stanovisku EIA v územním řízení a žalobě proti územnímu rozhodnutí. Rozsudek NSS ze dne 20. 5. 2009, čj. 1 As 111/2008 – 363, jehož aplikace se stěžovatel v kasační stížnosti domáhá, se týká územního řízení a závěr v něm vyslovený se stal závazný pro Krajský soud v Ústí nad Labem, který projednával žalobu stěžovatele proti územnímu rozhodnutí. Právní závěry Nejvyššího správního soudu se však nikterak nedotýkají řízení stavebního.

[71] K souboru námitek stěžovatele týkajících se procesu SEA a stanoviska EIA, pokud se týkají výběru trasy dálnice D 8, nelze ve stavebním řízení přihlídnout (§ 114 odst. 2 stavebního zákona). Ani z rozsudku NSS ze dne 19. 1. 2010, čj. 1 As 91/2009 – 83, jehož se stěžovatel v kasační stížnosti dovolává, nelze vyvodit opak. Městský soud tedy v tomto směru zaujal správný právní názor. Námitka stěžovatele je nedůvodná. Věcné vypořádání žalobního bodu ze strany městského soudu již bylo nadbytečné a k jeho správnosti se Nejvyšší správní soud ze shora uvedeného důvodu nevyjadřuje.“

Městský soud v Praze neshledal důvodu se od uvedeného právního názoru, že námitka nezákonnosti stanoviska EIA je námitkou, která měla být uplatněna v územním řízení a ve stavebním řízení k ní nelze přihlídnout, odchýlit a má za to, že uvedený závěr je nutno připustit jako obdobně aplikovatelný i ve vztahu k rozhodnutí žalovaného dle § 12 a § 44 ZOPK, když toto rozhodnutí je navíc samo podkladem pro navazující stavební řízení – řízení o povolení stavby, a není tak samo rozhodnutím o povolení záměru, ale jedním z řetězcích se aktů. Žalobce obdobnou argumentaci (doplněnou o výhrady proti uvedeným závěrům NSS) uplatnil i v řízení vedeném Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 1As 83/2011-565 (jde o řízení opět ve věci téhož žalobce a týkající se stavebního povolení na úsek stavby dálnice D8 – most Opárno). Nejvyšší správní soud ani po zhodnocení doplňující argumentace žalobce neshledal důvody se od svého předchozího právního názoru odchýlit. Městský soud v Praze proto plně odkazuje i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2011 čj. 1As 83/2011-565, nepovažuje za nutné pak znovu podrobně opakovat jeho závěry. Konečně soud

odkazuje i na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 6As 8/2010-323, v němž soud uvedl, že „*Stanovení konkrétní trasy dálnice D8 bylo předmětem územního řízení a její posouzení ze strany správních orgánů mohlo být přezkoumáno soudem pouze v souvislosti s žalobou proti územnímu rozhodnutí. Lze tedy uzavřít, že v řízení o povolení výjimky podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. se nelze vracet k procesu EIA(SEA).*“.

Námítka žalobce z uvedených důvodů soud považuje za nedůvodnou. Požadavek žalobce, aby soud dokonce zrušil stanovisko EIA z 15.11.1996 v tomto řízení soud považuje i vzhledem k obsahu žaloby odkazujícímu na ust. § 75 odst. 2 s.r.s. za nepřijatelný. “/konec citace/.

Navíc v citovaném případě soud poukázal i na to, že nezákonnost stanoviska EIA byla předmětem přezkoumání u krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp.zn. 15 Ca 91/2008 v řízení o umístění stavby „Dálnice D8, stavba 0805 Lovosice –Řehlovice“ a v navazujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 1 As 111/2008-363. Soud proto v nyní projednávané věci v tomto směru opakující se námitky žalobce neshledává důvodnými. Vzhledem k tomu, že žalobce navrhl samostatným žalobním petitem (bod 3), aby soud zrušil Stanovisko EIA ze dne 15.11.1996 (ač současně poukazuje na ust. § 75 odst. 2 s.r.s.), soud z čistě procesních důvodů odmítl tento návrh samostatným výrokem, neboť toto stanovisko nepodléhá samostatnému soudnímu přezkumu a žaloba proti němu je nepřijatelná dle § 46 odst. 1 písm.a) s.r.s.

II. Ke zrušení předchozích vydaných rozhodnutí rozsudkem zdejšího soudu č.j. 7Ca 99/2006-65 vedly soud důvody vyjádřené na str. 4 až 9 nahoře; další námitky pak nebyly shledány důvodnými. Soud v tomto rozsudku vytkl stručně řečeno, že vady posouzení vlivu stavby na životní prostředí mohou nepřímo založit vady daného řízení dle § 56 zákona, neboť v něm zjištěné skutečnosti mohou být podkladem pro určení intenzity veřejného zájmu stavby a zájmu ochrany přírody, a dovodil, že je nutno i v řízení dle § 56 zákona posuzovat, zda jiný veřejný zájem výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody a potom výjimku udělí či nikoli, přičemž veřejný zájem nepředstavuje pouze povaha stavby, ale také její provedení, konkrétní trasa(varianta). V tomto směru v uvedeném rozsudku apeloval na zjištění konkrétní populace a míru zásahů do biotopů spojenou se zásahem stavby s tím, že jen tak lze pak posoudit oba kolidující si zájmy (veřejný zájem na výstavbě dálnice i v dané méně příznivé variantě a zájem na ochraně chráněných živočichů a rostlin). Za relevantní v tomto směru neshledal odkaz v původně vydaných rozhodnutích na rozhodnutí o povolení výjimky podle § 43 zákona ze zákazu stavět dálnice na území chráněných krajinných oblastí zakotveného v ust. § 26 odst. 1 písm.f) zákona (rozhodnutí ministra ŽP ze dne 14.2.2001 č.j. M/100130/01 SRK/813/R-1057/00).

Soud v nyní projednávané věci, kdy mu předně přísluší znovu vydané rozhodnutí přezkoumat v rozsahu, zda jím byl předchozí závazný názor soudu respektován, však nemohl odhlédnout od skutečnosti, že tento závazný právní názor, jímž byl v dalším řízení žalovaný vázán, byl následně judikaturou překonán. Tentýž závěr uvedený v rozsudku sp.zn. 7Ca 99/2006 ze dne 12.1.2009, jímž byl v této projednávané věci žalovaný zavázán, byl totiž převzat i do rozsudku č.j. 7Ca 162/2008-173 ze dne 30.6.2009, jímž bylo zrušeno rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 4.6.2004, č.j. 530/460/04-RNDR.Abt.-UL ve věci udělení výjimky ze základních podmínek ochrany podle § 56 zákona ve spojení s ust. § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 a 2 zákona. Ke kasační stížnosti žalovaného a osoby na řízení zúčastněné byl tento rozsudek zrušen Nejvyšším správním soudem rozsudkem ze dne 23.6.2011 č.j. 6As 8/2010-

323 a věc vrácena soudu k dalšímu řízení (pozn. soudu, toto řízení skončilo následně zamítnutím žaloby pod sp.zn. 7A 247/2011).

Nejvyšší správní soud uvedl, že se „...ztotožňuje se stěžovateli, pokud odmítají postup městského soudu, který požaduje návrat k jednotlivým v minulosti zvažovaným a nakonec nepřijatým variantám trasy dálnice D8. Stanovení konkrétní trasy dálnice D8 bylo předmětem územního řízení. Její posouzení ze strany správních orgánů mohlo být přezkoumáno soudem pouze v souvislosti s žalobou proti územnímu rozhodnutí. Přesně tímto způsobem ostatně žalobce postupoval, uplatnil námitky proti procesu SEA a stanovisku EIA v územním řízení a žalobě proti územnímu rozhodnutí. Porovnáváním několika možných variant či koridorů dálnice se má odehrávat před vydáním stanoviska SEA; po jeho vydání, jehož obsahem je doporučení či výběr jedné z několika možností, se pak pracuje s vybranou variantou. Stanovisko EIA je v prvé řadě podkladem pro územní řízení, v něm se také rozhoduje o umístění stavby na přesně určené pozemky (§ 4 odst. 1 písm. c/ vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona, shodně § 9 odst. 1 vyhlášky č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření). Stanovení konkrétní trasy dálnice D8 bylo předmětem územního řízení a její posouzení ze strany správních orgánů mohlo být přezkoumáno soudem pouze v souvislosti s žalobou proti územnímu rozhodnutí. Lze tedy uzavřít, že v řízení o povolení výjimky podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. se nelze vracet k procesu EIA (SEA).

Podle § 26 odst. 1 písm. s) zákona č. 114/1992 Sb. na celém území chráněných krajinných oblastí je zakázáno stavět nové dálnice. Výjimky ze zákazu ve zvláště chráněných územích podle § 26 v případech, kdy veřejný zájem výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody, povoluje v každém jednotlivém případě svým rozhodnutím vláda (§ 43 uvedeného zákona). Řízení o udělení výjimky podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. předcházelo řízení o povolení výjimky ze zákazu stavět dálnice podle § 43 téhož zákona, v němž byl posuzován veřejný zájem na výstavbě dálnice a zájem na ochraně přírody a krajiny, a které bylo ukončeno vydáním pravomocného rozhodnutí žalovaného č. j. M/100130/01, SRK 813/R - 105700 ze dne 14. 2. 2001. Tímto rozhodnutím je správní orgán vázán potud, že veřejný zájem na výstavbě dálnice v CHKO České středohoří výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody. V řízení o povolení výjimky podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. jde pak o posouzení, zda navrhovaná trasa dálnice představuje optimální řešení pro ochranu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Správní orgány obou stupňů se ve svých rozhodnutích podrobně vyjadřují k výskytu jednotlivých chráněných druhů rostlin a živočichů na plánované trase dálnice D8, přičemž je vždy uvedeno, jak častý je výskyt jednotlivého druhu na území CHKO České středohoří a zda dojde k většímu ohrožení či ztrátám na populacích jednotlivých druhů jak v rámci trasy dálnice, tak v rámci celé CHKO České středohoří. Z uvedeného popisu lze dovodit, že populace daného druhu, u něhož byla povolena výjimka, bude udržena v příznivém stavu z hlediska ochrany. Z obsahu správního spisu vyplývá, že před povolením výjimky podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. byly odpovědně zhodnoceny další varianty trasy dálnice, které byly ve vztahu k předložené variantě z hlediska ochrany přírody vyhodnoceny jako méně vhodné. “/konec citace/.

Z uvedeného je proto nutno uzavřít, že pokud byl žalovaný zavázán rozsudkem sp.zn. 7Ca 99/2006 znovu posuzovat zda v daném případě veřejný zájem na dostavbě dálnice v dříve schválené variantě přes CHKO České Středohoří převažuje nad zájmem ochrany přírody, neměl tento požadavek v daném případě již místa, když správní orgány byly vázány pravomocným rozhodnutím ze dne 14.2.2001.

Nyní žalobou napadené rozhodnutí SCHKO ČS ze dne 9.3.2010 ve spojení s rozhodnutím žalovaného ze dne 12.7.2010, které tvoří jeden celek, ze shora předestřeného důvodu nemohou trpět nezákonností ohledně úvahy o převažujícím veřejném zájmu, pakliže požadavek presentovaný původním rozsudkem soudu byl shledán v rozporu se zákonem.

Nadto v konkrétním daném případě nelze nevidět, že žadatel (ŘSD) dne 31.8.2009 žádost omezil výhradně na pět lokalit, z odůvodnění rozhodnutí SCHKO ČS ze dne 9.3.2010 jednoznačně vyplývá, že udělení výjimky ze základních podmínek ochrany a ze zákazů uvedených v § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 a 2 zákona se týká konkrétních druhů živočichů (zmije obecná, mlok skvrnitý, ještěrka obecná, slepýš křehký, užovka hladká) a dále zásahu do přirozeně rostoucích jedinců druhu jeřáb český, z nichž je získáván pěstební materiál pro další pěstování tohoto druhu. Výjimka se vztahuje na pět konkrétních úseků na území CHKO České středohoří: **I.** sad pod Lovošem (km 50,5-51,75), **II.** údolí u Chotiměři (km 54,0-54,5), **III.** údolí u Radejčína (km 58,5-59,0), **IV.** překlenutí Záhořského potoka (km 60,7-61,2), **V.** překlenutí Žimského potoka (km 62,7-63,0). Od vydání původních rozhodnutí soudem zrušených totiž došlo v mezidobí došlo k realizaci dílčích staveb, z napadených rozhodnutí také vyplývá, že v době jeho vydání je na celé stavbě Dálnice D8 bez realizace skřívky ornice jen několik málo úseků fakticky shodných s těmi, k nimž byla požadováno udělení výjimky. Správní orgány obou stupňů proto nutně přihlížely ke stavu věci v době vydání rozhodnutí, pokud jde o úvahu o převažujícím veřejném zájmu ve vztahu ke konkrétním podmínkám v navrhovaných pěti úsecích trasy dálnice, vyplývá hodnocení mj. z odůvodnění rozhodnutí prvního stupně (str. (str. 4-5) v návaznosti na charakteristiky zásahu a výskyt jednotlivých druhů chráněných živočichů a rostlin, a to podle aktuálního stavu zjištěného „Inventarizačním průzkumem trasy dálnice D8-stavba 0805 Lovosice –Řehlovice“ provedeným v červenci 2009 (resp. Závěrečné zprávy ze srpna 2009), zpracovaného prof. RNDr. V.B., CSc. Tento podklad je ve spise založen (soudu je znám z jeho úřední činnosti, neboť se stal součástí podkladů pro rozhodnutí o odkladném účinku ve věci vedené pod sp.zn. 10 Ca 302/2009, týkající se povolení stavby trasy dálnice v km 61,1-62,3 a tedy i biotopu shora uvedené lokality IV.-překlenutí Záhořského potoka; i ve věci 10 A 155/2010, týkající se rozhodnutí žalovaného, jímž byl vydán souhlas dle § 44 odst. 1 a dle § 12 odst. 2 zákona s povolením stavby dálnice D8-0805 tj. úseku Lovosice –Řehlovice na území CHKO České středohoří).

Jak soud uvedl již při rozhodování o odkladném účinku této žaloby, z tohoto inventarizačního průzkumu provedeného v předmětné trase dálnice tj. stavba D8-0805 Lovosice –Řehlovice o délce 16,413km, která zahrnuje dílčí stavby tohoto dálničního úseku A až F (vlastní trasu dálnice A, mosty B,C,D: Vchynice, Oparno, Dobkovičky, tunely E,F: Prackovice a Radejčín), se podává, že na základě původně udělené výjimky byl již v září 2007 zahájen podrobný biologický průzkum po celé trase dálnice, ve vegetačním období byla provedena stanovená kompenzační opatření a transfery exemplářů zvláště chráněných druhů. Skřívka zeminy za účelem provedení archeologického průzkumu a pro přípravné práce byla realizována po odsouhlasení osoby zajišťující na stavbě biomonitoring a biologický s dozor, při zjištění výskytu zvláště chráněných druhů byl před zahájením prací proveden transfer na předem stanovené lokality. Z průzkumu plyne rozsah skrytého území do doby právní moci rozsudku o zrušení rozhodnutí o udělení původní výjimky, a za současného stavu je jen na menší části trasy částečně či zcela zachován biotop těchto druhů. Dle inventarizačního průzkumu zbývalo skrýt 5%, tj. 750m z trasy dálnice A (celkový úsek 14 690m) a 26%, tj. 500m u stavby F-tunel Radejčín (celková délka 1910m); šlo konkrétně o právě 5 lokalit dotčených výjimkou udělenou napadeným rozhodnutím.

K jednotlivým lokalitám I.-V. označeným shora, které jsou popsány je uvedena četnost výskytu zjištěných druhů živočichů v té které konkrétní lokalitě a zhodnocení jejich

biotopů, přijatelnost zásahu je hodnocena na stupnici 1 až 5 (od nepříjemné až po přijatelnou bez opatření).

Konkrétně zmije obecná, v CHKO nehojně (jinak na 56% území ČR), zjištěn prokazatelně 1 exemplář v lokalitě I (ale nejde o ojedinělý výskyt), navržen před skrytím ornice provést transfer a technická opatření (zábrany) proti pronikání na komunikaci a v okolí udržovat atraktivní biotop, v bezpečné vzdálenosti vybudovat úkryty; přijatelnost stupeň 4.

Mlok skvrnitý, v CHKO nehojně (na celém území ČR mozaikovitě mimo jižní Čechy), výskyt larvy, prokazatelně 7, odhadem desítky, v lokalitě III., v tůňkách na vodním toku cca 500m proti proudu od plánované stavby mostu, při zachování preventivních opatření bez negativního vlivu, přijatelnost stupeň 5.

Ještěrka obecná, velmi hojný druh v CHKO, výskyt pravidelný ve všech lokalitách na většině řádově jednotky kusů, v lokalitě I. odhad několika málo desítek (prokazatelně 5), navrženo před skrytím ornice provést transfer, přijatelnost stupeň 5.

Slepýš křehký, v CHKO hodně, pravidelný výskyt v lokalitách I, II a III, velmi hojný zejména v I. (zjištěno 25, odhad dvojnásobný), před skrytím ornice provést záchranný transfer, přijatelnost stupeň 5.

Užovka hladká, v CHKO nehojný druh (jinak na 46% území ČR), výskyt v lokalitě I., zjištěno 10 jedinců, skutečná velikost v širším kontextu větší (desítky), před skrytím ornice provést záchranný transfer, dále ochranná technická opatření proti průniku na komunikaci během provozu, v okolí udržovat biotop atraktivní, v bezpečné vzdálenosti kompenzační opatření (úkryty), stupeň přijatelnosti 3.

V závěru tohoto posudku je rovněž uvedeno, že skrytím zeminy v podstatné části trasy vznikla specifická stanoviště ve stadiu rané sukcese. Ta mohou v poměrně krátkém časovém horizontu přilákat řadu zvláště chráněných organismů, která tento typ prostředí tolerují nebo dokonce preferují. Ponecháním těchto míst bez stavebních aktivit by proto mohlo dojít k vytváření „ekologických pastí“, což by mohlo mít negativní vliv na populace těchto druhů.

Ohledně udělení výjimky u druhu jeřáb český byla tato udělena za účelem pěstování druhu množím z přirozeně rostoucích jedinců.

V rozhodnutí SCHKO ČS provedla vyhodnocení výskytu uvedených druhů ve vztahu ke konkrétnímu úseku v bodě 1.3.2 svého rozhodnutí a následně se vypořádala s připomínkami žalobce, které uplatnil v navazujícím řízení dne 12.10.2009 a 6.11.2009 (str. 8 a násl.). Námitka žalobce /bod III/3./, že při udělení výjimky v daném případě měla být zohledněna podmínka A 33 stanoviska EIA pro fázi přípravy (záchranný biologický průzkum před zahájením skryvkových prací zejm. v úseku před Lovošem) není důvodná, tato byla zahrnuta v podmínkách rozhodnutí. Podmínka č. B2 závěrečného stanoviska EIA, ač jde o podmínku vztahující se pro fázi výstavby, je promítnuta do podmínek rozhodnutí o výjimce v dané fázi rozestavěnosti tím, že je uložen transfer živočichů a biologický dohled, zřízení náhradních stanovišť a pod, viz podmínky č. 1-7 rozhodnutí SCHKO ČS ze dne 9.3.2010. S námitkami uplatněnými žalobcem v odvolání se žalobou napadené rozhodnutí zevrubně vypořádává na str. 2 násl. svého odůvodnění.

Soud k dalším nyní uplatněným žalobním bodům zaujal následující závěr.

Ohledně žalobní legitimace k žalobě soud odkazuje na závěry uvedené již v dřívějších rozsudcích, které jsou stranám známy (např. pod sp.zn. 10A 155/2010). Žalobce jako občanské sdružení je účastníkem jak dle § 70 z.č. 114/1992 Sb., vzhledem k předcházejícímu procesu při vydání stanoviska EIA příslušelo by mu účastenství v řízení i podle zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí (§ 23 odst. 9). K tomu pro stručnost soud odkazuje na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 9 As 88/2008-301, kterým byl takový závěr městského soudu aprobován ve vztahu k rozsudku tohoto soudu č.j. 10 Ca 32/2006-143. a dále např. na rozsudek 1 As 7/2011-397. V dané věci tak osoby z řad dotčené veřejnosti mají právo se účastnit správního řízení i právo podat žalobu proti správnímu rozhodnutí navazujícímu (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 4 As 35/2008-183). Ohledně žalobní legitimace občanských sdružení ve smyslu ust. § 65 a násl. soudního řádu správního platí podle ustálené judikatury pro občanská sdružení vystupující na ochranu životního prostředí, že mohou jako žalobci úspěšně namítat nezákonnost rozhodnutí, avšak jen potud, tvrdí-li, že v řízení byla zkrácena procesní práva, která jim v takovém řízení jako účastníku přísluší. Žalobce pak před soudem není oprávněn k tomu, aby si žalobou osvojil námitky třetích osob uplatněné ve správním řízení a týkající se porušení práv těchto osob, a to ani tehdy jestliže taková osoba sama žalobu soudu nepodala. Žalobce se může domáhat ochrany jen proti tvrzenému porušení vlastních práv, na nichž byl rozhodnutím zkrácen. Procesní práva žalobce, který je občanským sdružením, jsou stejná jako procesní práva všech ostatních účastníků řízení (princip rovnosti v procesních právech). Má proto právo předně vznést ve lhůtě námitky proti návrhu, právo na to, aby se správní orgán s nimi vypořádal v průběhu správního řízení, a dále, aby se vypořádal s odvolacími důvody proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně. (k tomu viz např. č. 379/2004 Sb. NSS a Soudní judikatura ve věcech správních č. 888/2001). Stran procesních práv žaloba tvrdí konkrétní porušení procesních práv mj. že se žalovaný v rozhodnutí nevypořádal s námitkami žalobce uplatněnými v odvolání. Žalobce tím uplatňuje zkrácení v procesním právu, které mu jako účastníku řízení přísluší a současně tvrdí, že tento postup správních úřadů měl za následek nezákonné rozhodnutí (§65 odst. 2 s.ř.s.) s odkazem na ustanovení procesní i hmotněprávní jednotlivých předpisů, jimiž byl úřad vázán při vydání rozhodnutí ve věci. Aktivní legitimace k žalobě je dána, neboť procesně je k podání žaloby legitimován ten, kdo má způsobilost být účastníkem řízení a tvrdí, že došlo ke zkrácení jeho práv. Jinými slovy, dle § 65 s. ř. s. (tj. u řízení o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu) se procesní legitimace zakládá tvrzením o tom, že došlo ke zkrácení práv žalobce; závěr o tom, zda skutečně byl či nebyl zkrácen, učiní následně soud jako závěr o věcné legitimaci, jež je určující pro úspěšnost či neúspěšnost žaloby (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2006, č.j. 1 Afs 40/2005 - 62). K argumentaci žalobce, žalovaného a osoby zúčastněné stran žalobní legitimace ve vztahu k Aarhuské úmluvě soud v této fázi pro úplnost odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp.zn. 5 As 19/2006-59, publikovaný pod č. 1483/2008 Sb. NSS a uzavírá, že procesní předpoklady podle vnitrostátní úpravy pro postavení účastníka řízení v daném případě u žalobce nebyly nijak v předchozím řízení zpochybněny. Zkrácení v právech žalobce tak nepředstavuje skutečnost, že jeho námitkám nebylo vyhověno, ale správní orgán se musí s jeho námitkami dostatečně vypořádat. Řádné vypořádání se s námitkami znamená, že závěr správního orgánu k nim vyslovený je v souladu se zákonem (včetně ustanovení práva hmotného).

K poukazu žalobce na aplikaci zákona č. 416/2009 Sb. soud odkazuje na své závěry uvedené již v usnesení o nepřiznání odkladného účinku této žalobě ze dne 29.9.2010 č.j. 10A 211/2010-66.

Namítá-li žalobce nepřezkoumatelnost rozhodnutí ohledně jeho dřívějších podání v letech 2002-2005(bod III/2) soud tuto námitku důvodnou neshledal. Jak plyne ze shora uvedeného v řízení vedeném po zrušení předchozích vydaných rozhodnutí rozsudkem soudu byly správní orgány zavázány k dalšímu postupu ve shora nastíněném směru a již předchozí rozsudek soud námitky žalobce v jiném rozsahu důvodnými neshledal. V navazujícím řízení došlo ke změně skutkového stavu stran rozsahu požadované výjimky, a proto výhrady žalobce proti skutkovým zjištěním v předcházejícím řízení (posudkům před vydáním rozhodnutí Ministra ŽP ze dne 14.2.2006) nemohou způsobit nezákonnost nyní napadeného rozhodnutí, a to ani ve vztahu k určení termínu pro provedení skrývkových prací. Jak vyplývá z rozhodnutí SCHKO ČS investor předložil rozsáhlý materiál dokládající aktuální stav probíhajících stavebních prací s podrobným popisem rozestavěnosti jednotlivých objektů a i ze shora uvedeného inventarizačního průzkumu jednoznačně plyne, že terénní skrývkové práce proběhly již v „podstatné části trasy a vznikla specifická stanoviště ve stadiu rané sukcese....“. Sám žalobce v žalobě uznává, že v době rozhodování již šlo jen o tři dosud nedotčená místa výskytu: sad pod Lovošem, údolí u Chotiměře a překlenutí Záhořského potoka (nehledě na jejich ve vztahu k celému úseku marginální rozsah, plynoucí i z fotodokumentace), a dovolávat se rozpornosti posudků již neaktuálních při rozhodování v roce 2009 a 2010 o termínu provádění skrývky, tak nemůže být důvodné. Ve vztahu k navazujícímu inventarizačnímu průzkumu prof. B. a uvedeným třem nedotčeným lokalitám lze poukázat na podmínku č. 1) rozhodnutí z 9.3.2010 SCHKO ČS, z níž plyne, že bude před zahájením skrývek v uvedených zbylých lokalitách proveden transfer těchto druhů z míst výskytu na náhradní stanoviště, před každou etapou...atd. a to za odborného dohledu. Lze tak dovodit, že negativní dopady na jedince se vyskytující mohou být zohledněny, na druhou stranu nelze v současné fázi rozestavěnosti (vzhledem k „ekologickým pastem“ v okolí) požadovat u úseků půlkilometrových či menších oddálení transferů na dobu výrazně zasahující do postupu prací, a to již právě i s ohledem na skutečnost, že vzhledem k množství výskytu uvedených jedinců nelze předpokládat výrazný zásah do jejich biotopu, ale lze očekávat naopak ohrožení těchto jedinců a i jiných vracejících se na místa rozestavěné stavby některými druhy preferovaná. S uvedenou námitkou se žalovaný vypořádal na str. 5 dole; soud z uvedených důvodů neshledal rozhodnutí v rozporu s požadavky ust. § 68 odst. 3 správního řádu.

Soud neshledal důvodným ani námitky vznesené proti uloženým podmínkám č. 1.,2.,č. 3., č. 4., a č. 6 rozhodnutí ze dne 9.3.2010. Ohledně časového určení skrývky odkazuje soud na již uvedené. Ve vztahu k určení kde budou náhradní stanoviště (podm.č. 1 a 2) a kde bude náhradní výsadba (podm.č. 6) soud odkazuje na závěry rozhodnutí žalovaného na str. 4-6 napadeného rozhodnutí, kde se s námitkami žalovaný vypořádal. Uvedené závěry jsou logické, určení přesného umístění nových stanovišť plazů po jejich transferu je nutno volit podle podmínek aktuálních v době transferu, postačuje proto určení dostačující vzdálenosti od stavby. Již v průběhu předchozího řízení byly vhodné plochy vytypovány (svahy kopce Lovoš), že konkrétní místa budou určena odborně způsobilou osobou je v podmínkách zajištěno. Obdobně pokud jde o výsadbu, která byla již částečně realizována v době vydání napadeného rozhodnutí, jak z podkladů vyplývá. Žalobce se dovolává toliko toho, že mu oproti ostatním podkladům nebylo vyjádření firmy Narcis Slatina s.r.o. (podklad č. 20) zasláno, sám pak dodává, že pokud by se tak stalo, ani by námitku v odvolání neuplatňoval. Namítá tak porušení ust. § 36 odst. 3 správního řádu. Soud k tomuto žalobnímu bodu proto uzavírá, že nemůže být důvodem pro zrušení rozhodnutí soudem. Porušení procesního práva žalobce jak je z jeho reakce zjevné, nemělo za následek nezákonnost rozhodnutí, když sám uznává, že při seznámení s uvedeným podkladem by podmínku č. 6 za nejasnou, nekontrolovatelnou ani nevymahatelnou nepovažoval.

Argumentuje-li žalobce dále, že podmínkami č. 3 a 4 rozhodnutí prvního stupně nejsou stanovena konkrétní „opatření“, jakými budou tyto naplněny, soud se ztotožňuje s důvody uvedenými žalovaným na str. 6. Vzhledem k rozsahu konkrétních dílčích úseků stavby, k nimž se výjimka vztahuje a k tomu, že již samotné navrhované řešení stavby /přemostění apod.) vylučuje průnik živočichů a pod., má soud za dostačující v daném případě, pakliže v průběhu realizace prací (pod odborným dozorem), popř. následnou údržbou vysazené zeleně budou tyto podmínky zajištěny. Konkrétní technická opatření vyplynou v návaznosti na podmínky při realizaci stavby, popř. v návaznosti na údržbu biotopu neatraktivního pro uvedené druhy a jejich údržbu.

Ze všech uvedených důvodů soud žalobu podle ust. § 78 odst. 7 zamítl jako nedůvodnou.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V daném případě soud osobám zúčastněným na řízení žádnou povinnost neuložil, a proto jim právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 27.března 2013

Mgr. Jana Brothánková, v.r.
předsedkyně senátu